

ความสำคัญของเรื่อง

ก่อน พ.ศ. 2513 รายได้จากสินค้าออกของประเทศไทยขึ้นอยู่กับผลิตผลทางเกษตรกรรมไม่กี่ชนิด ซึ่งได้แก่ ข้าว ยาง ข้าวโพค มันสำปะหลัง เป็นต้น (ตารางที่ 1) และนับตั้งแต่ พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขึ้นมาอยู่ในลำดับที่ 3 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,175 ล้านบาท (ตารางที่ 2) อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเจริญรุดหน้า ในบรรดาปัจจัยต่าง ๆ อีกหลายประการ ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นได้แก่¹

1. ยานพาหนะที่จะนำนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทย โดยเฉพาะทางอากาศ
2. โรงแรมและที่พัก
3. การโฆษณาเผยแพร่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย
4. ความปลอดภัยและสถานการณ์ภายในประเทศ
5. การอำนวยความสะดวกของรัฐบาลต่อนักท่องเที่ยว หมายถึง ระเบียบพิธีการเข้าเมือง การศุลกากร และเรื่องเงินตราต่างประเทศ
6. การพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ในท่องเที่ยวในประเทศ
7. บริษัทนำเที่ยวภายในประเทศที่มีประสิทธิภาพดี ค่อยให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

¹เฉลิมชัย จารุวัตร, "การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย", รายงานสัมมนาว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ ศาลาสันติธรรม ระหว่างวันที่ 17 - 18 ตุลาคม 2506, (กรุงเทพมหานคร : องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2507), หน้า 86 - 94.

ตารางที่ 1

มูลค่าสินค้าที่สำคัญ รายได้จากการท่องเที่ยว และอัตราร้อยละ เทียบกับมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด

(มูลค่าล้านบาท)

ปี	สินค้าออก		ชาว		ชาวโศค		ท่องเที่ยว		ยาง		มันสำปะหลัง	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
2508	12,941	100.0	4,334	33.5	1,004	7.8	506	3.9	1,999	15.5	676	5.2
2509	14,099	100.0	4,001	28.4	1,577	11.2	754	5.4	1,861	13.2	644	4.6
2510	14,166	100.0	4,653	32.9	1,431	10.1	952	6.7	1,574	11.1	726	5.1
2511	13,166	100.0	3,775	28.7	1,647	12.5	1,220	9.3	1,816	13.8	772	5.9
2512	14,722	100.0	2,945	20.0	1,767	12.0	1,770	12.0	2,664	18.1	876	6.0
2513	14,772	100.0	2,517	17.0	1,969	13.3	2,175	14.7	2,232	15.1	1,223	8.3
2514	17,281	100.0	2,909	16.8	2,286	13.2	2,214	12.8	1,905	11.0	1,240	7.2
2515	22,491	100.0	4,437	19.7	2,085	9.3	2,718	12.1	1,862	8.3	1,547	6.9
2516	32,226	100.0	3,594	11.2	2,969	9.2	3,457	10.7	4,573	14.2	2,537	7.9
2517	50,363	100.0	9,792	19.4	3,047	6.1	4,292	8.5	5,036	10.0	3,836	7.6
2518	56,790	100.0	7,500	13.2	5,625	10.0	5,150	9.1	4,180	7.4	1,000	1.8
2519	68,284	100.0	11,000	16.1	4,830	7.1	6,180	9.1	4,800	7.0	1,020	1.5

ที่มา : หน่วยงานรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสาร อ.ส.ท.

ตารางที่ 2

เปรียบเทียบรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าออกอื่น ๆ

2513 - 2517

2513			2514			2515			2516			2517		
ลำดับ ที่	สินค้า ออก	ลาน บาท	ลำดับ ที่	สินค้า ออก	ลาน บาท	ลำดับ ที่	สินค้า ออก	ลาน บาท	ลำดับ ที่	สินค้า ออก	ลาน บาท	ลำดับ ที่	สินค้า ออก	ลาน บาท
1	ข้าว	2,568	1	ข้าว	2,904	1	ข้าว	4,434	1	ยกง	4,628	1	ข้าว	9,792
2	ยาง	2,210	2	ข้าวโพค	2,238	2	ทองเที่ยว	2,718	2	ข้าว	3,596	2	ข้าวโพค	6,046
3	ทองเที่ยว	2,175	3	ทองเที่ยว	2,214	3	ข้าวโพค	1,976	3	ทองเที่ยว	3,457	3	ยาง	4,922
4	ข้าวโพค	1,850	4	ยาง	1,876	4	ยาง	1,900	4	ข้าวโพค	2,893	4	ทองเที่ยว	4,292
5	คีนุก	1,657	5	คีนุก	1,569	5	มันสำปะหลัง	1,546	5	มันสำปะหลัง	2,503	5	มันสำปะหลัง	3,836
6	มันสำปะหลัง	1,190	6	มันสำปะหลัง	1,222	6	คีนุก	1,160	6	คีนุก	1,979	6	น้ำตาล	3,677
7	ปอ	780	7	ปอ	897	7	ปอ	1,084	7	น้ำตาล	1,067	7	คีนุก	3,049
8	กุง	227	8	-	-	8	กุง	341	8	ปอ	1,052	8	ปอ	839
9	ยาสูบ	214	9	-	-	9	ไม้สัก	206	9	-	-	9	กุง	600
10	ไม้สัก	144	10	-	-	10	-	-	10	-	-	10	ยาสูบ	447

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

: อ. ส. ท.

8. สินค้าพื้นเมืองที่มีคุณภาพดี มีแบบที่ดึงดูดความสนใจ และราคาพอสมควร
9. การคมนาคมภายในประเทศ
10. การส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างกว้างขวาง

(อุตสาหกรรมโรงแรมนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่งอุตสาหกรรมหนึ่ง เพราะสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศปีละเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเป็นธุรกิจที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้ลงทุนและแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ให้อาชีพแก่คนไทยอย่างกว้างขวาง¹) เพราะต้องใช้บุคคลากรในระดับความรู้ความชำนาญต่าง ๆ กันเป็นจำนวนมาก เป็นธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมากอุตสาหกรรมหนึ่ง รัฐบาลจึงได้กำหนดให้อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่อาจให้การส่งเสริมเป็นลำดับที่ 123 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่ออุตสาหกรรม พุทธศักราช 2503²

(ภาวะการท่องเที่ยวในปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลดีแก่อุตสาหกรรมประเภทนี้ เพราะยิ่งนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นเท่าใด รายได้ของอุตสาหกรรมโรงแรมจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นเพียงนั้น) ในทำนองเดียวกันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะเจริญรุดหน้าไปด้วยดีขึ้นอยู่กับความพยายามที่จะแก้ไขและปรับปรุงบริการต่าง ๆ เช่น โรงแรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย มีคุณภาพและอยู่ในสภาพที่พร้อมจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทุกขณะและโอกาส การศึกษา

¹บุญชนะ อัครถาวร, "การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ", รายงานสัมมนาว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ ศาลาสันติธรรม ระหว่างวันที่ 17 - 18 ตุลาคม 2506 (กรุงเทพมหานคร : องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2507), หน้า 80 - 85.

²ดูเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2505 และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2505.

เกี่ยวกับการลงทุนในอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทยจะทำให้ทราบการดำเนินการลงทุนที่ผ่านมาเพื่อการพิจารณาแนวโน้มการลงทุนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยนั้นอาจจะก้าวหน้าไปได้ไม่เท่าที่ควร ถ้าไม่เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมโรงแรมให้มีจำนวนพอเพียงและมีคุณภาพดี ผู้ที่ลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมโรงแรม ถ้าได้ใช้ความรู้และหลักวิชาการที่ถูกต้องย่อมจะได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ดังนั้นวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จะได้ทำการศึกษาวางแผนการลงทุนในอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทยมีการวางแผนการลงทุนอย่างไร ลักษณะโครงสร้างของเงินทุน และความแตกต่างของนโยบายในการวางโครงสร้างของเงินทุนของโรงแรมต่างขนาด พร้อมทั้งประเมินผลการลงทุนว่าได้รับผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ และเพื่อหาข้อสรุปว่าควรสร้างโรงแรมเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่ ถ้าเพิ่มควรจะเป็นโรงแรมประเภทใด รวมทั้งขนาดของโรงแรมที่จะให้ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้โดยมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เช่น ภาวะการณท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหา ขอบกพรอง ซึ่งจะสามารถนำมาใช้ในการพิจารณาแนวโน้มสำหรับการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ในอนาคต และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงกิจการโรงแรมที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากอุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่มีผลมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ร้านอาหารของที่ระลึก ภัตตาคาร มัคคุเทศก์ เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งปัญหาที่เกิดจากอุตสาหกรรมโรงแรมเองและปัญหาที่เกิดเนื่องจากองค์ประกอบอื่น ๆ การศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้จำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะปัญหาและขอบกพรองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโรงแรมเท่านั้น

ในการวิเคราะห์ รายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์จะรวบรวมจนถึงสิ้น พ.ศ. 2518 เท่านั้น และโดยเหตุที่ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรม เช่น อัตราการเข้าพัก งบกำไรขาดทุน งบดุล เป็นต้น มีจำกัด โดยเฉพาะโรงแรมชั้นสองและโรงแรมชั้นที่ต่ำกว่า จึงทำให้สามารถศึกษาได้จากตัวอย่างน้อยแห่ง ประกอบกับโรงแรมขนาดที่มีผลประโยชน์ต่อการนำเงินตราเข้าประเทศนั้นเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีบริการได้มาตรฐานสากล ฉะนั้นตัวเลข สถิติข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้เฉพาะข้อมูลจากโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพฯ 2 ขนาดคือ โรงแรมขนาดประมาณ 200 ห้อง และโรงแรมขนาด 400 ห้องขึ้นไปเท่านั้น

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยจะเป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเป็นส่วนใหญ่ กับทั้งมีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ประกอบการวิจัย

ชนิดของข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ก. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ประมวลข้อคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ในวงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมโรงแรม

ข. การสังเกตการณ์ (Observation) โดยการศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทนี้ รวมทั้งธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการศึกษาค้นคว้าจากรายงาน เอกสาร หนังสือตำราต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโรงแรม ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงแรมระเบียบ กฎข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการ รายงาน สถิติ บทความ วารสาร เอกสารอื่น ๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชน